

บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษ เสพติด อันตราย

จากการที่บุหรี่ไฟฟ้าระบาดหนักในหมู่เด็กและเยาวชน มีการระบาดเข้าสู่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขและภาคีเครือข่ายรณรงค์ไม่สูบบุหรี่จึงร่วมกันกำหนดประเด็นรณรงค์ที่เกี่ยวกับพิษภัยของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า แทนประเด็นรณรงค์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนดว่า “grow food, not tobacco” หรือ “ปลูกพืชที่เป็นอาหารไม่ใช่ยาสูบ” เนื่องจากเป็นการรณรงค์กับกลุ่มเป้าหมายในวงจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการทำไร่ยาสูบ ตามเอกสารแนบท้าย

ข้อมูลจากการสำรวจระดับประเทศถึงอัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอายุ 13-18 ปี พบว่า อัตราการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

เพศชาย 18.7%

เพศหญิง 8.9%

รวม 13.6%

เทียบกับอัตราการสูบบุหรี่ธรรมดาของประชากรอายุ 15-19 ปี ที่เท่ากับ 12.0%

สภาพปัญหาการระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า

จากการระดมสมองกับภาคีเครือข่ายรณรงค์ไม่สูบบุหรี่กับ 17 จังหวัดภาคเหนือ และ 14 จังหวัดใต้ เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา

พบว่าสภาพปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ

1. บุหรี่ไฟฟ้าระบาดในเด็กนักเรียนและเยาวชน
2. เด็กและเยาวชน ขาดความรู้ / มีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับอันตราย / การเสพติดบุหรี่ไฟฟ้า
3. มีการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ถึงพิษภัยของบุหรี่ไฟฟ้าน้อยมาก
4. มีการโฆษณาส่งเสริมการขาย ขายบุหรี่ไฟฟ้าออนไลน์อย่างกว้างขวาง
5. มีการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่ที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่
6. มีการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามฝ่ายที่ลักลอบขายบุหรี่ไฟฟ้าน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเร่งรัดเผยแพร่ความรู้ พิษภัยของการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้า ให้แก่เด็กนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง รวมทั้งประชาชนในวงกว้าง
2. ควรมีการบรรจุเนื้อหาพิษภัยของการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้าในหลักสูตรการศึกษา ของนักเรียนชั้นประถม ตอนปลายและมัธยม
3. ควรมีการดำเนินการให้โรงเรียนและสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
4. ควรประชาสัมพันธ์ถึงการห้ามสูบบุหรี่ไฟฟ้า ในทุกที่ที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่
5. ประชาชนที่พบเห็นมีร้านขายยาบุหรี่ไฟฟ้า การขายบุหรี่ไฟฟ้าออนไลน์ ควรแจ้งเบาะแสไปยังสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กองงานควบคุมยาสูบ กรมควบคุมโรค
6. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายห้ามนำเข้า ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง สคบ. สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากร กรมควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด
7. สนับสนุนให้รัฐบาลคณนโยบายห้ามนำเข้า ห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าต่อไปพร้อม ๆ กับข้อเสนอที่ 1 ถึง 6 ข้างต้น
8. ดำเนินการให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่ผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่ต้องการจะเลิกสูบ
9. เฝ้าระวังการให้ข้อมูลที่บิดเบือนอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าที่เผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ
10. เฝ้าระวังและเปิดโปงการแทรกแซงนโยบายกฎหมายควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า โดยเครือข่ายล็อบบี้ยิสต์ที่สนับสนุน บุหรี่ไฟฟ้า

WNTD 2023: Calls to action Calls to Action (who.int)

ข้อเรียกร้องต่อภาคส่วนต่าง ๆ รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐของประเทศ ที่มีการปลูกยาสูบ

รัฐบาลควรเร่งรัดการดำเนินงานตามมาตราที่ 17 และ 18 ของกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO FCTC) ที่ได้ระบุไว้ว่ารัฐบาลจะสนับสนุนชาวไร่ยาสูบให้ปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนยาสูบได้อย่างไร เช่น การให้ความรู้ด้านวิชาการทางการเกษตร เชื่อมต่อเกษตรกรให้เข้าถึงอุปกรณ์และบริการที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการปลูกพืชทดแทน การให้เงินอุดหนุนเพื่อเพิ่มการผลิตพืชอาหารที่ดีต่อสุขภาพ เพื่อให้ชาวไร่หลุดพ้นจากการปลูกยาสูบและเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกที่ยั่งยืนแทน

- แสวงหาการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองเพื่อช่วยให้ชาวไร่หันไปปลูกพืชทดแทนชนิดอื่นเพื่อการยังชีพ
- ให้เงินอุดหนุนการจัดหาสิ่งจำเป็น (เช่น เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ปุ๋ย หรืออุปกรณ์การเกษตร) เพื่อจูงใจให้ชาวไร่หันไปปลูกพืชชนิดอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่สิ่งเหล่านั้นจะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวไร่ตัดสินใจที่จะทำสัญญากับบริษัทที่รับซื้อใบยาสูบ
- ให้การช่วยเหลือในรูปแบบของการอบรม และคำแนะนำทางการเกษตร และให้การสนับสนุนให้ชาวไร่เข้าถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการผลิตพืชผลทางการเกษตร ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้ให้แก่ชาวไร่
- จัดทำโครงการเชื่อมโยงชาวไร่และผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ดีต่อสุขภาพและยั่งยืนให้มาพบกัน เพื่อที่จะช่วยให้เกิดความต้องการซื้อและขายพืชทดแทนยาสูบที่ยั่งยืน
- สนับสนุนให้ชาวไร่รวมกลุ่มกันเพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ที่เข้มแข็ง และลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น
- สนับสนุนให้มีการปลูกพืชทดแทนที่หลากหลายตามความต้องการของตลาด และกำหนดยุทธศาสตร์ตามการเปลี่ยนแปลงของความต้องการของตลาด
- กำหนดให้บริษัทบุหรี่ต้องรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการปลูกและการผลิตยาสูบ
- ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความรู้ชาวไร่ถึงผลดีของการปลูกพืชทดแทนยาสูบ และมีทางเลือกของพืชทดแทนชนิดใดบ้าง
- พัฒนาผู้นำระดับชุมชนเพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการปลูกพืชทดแทน

เครือข่ายที่ส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนยาสูบ

เครือข่ายควรพัฒนาและเผยแพร่แนวทางการปฏิบัติที่ดีทั้งในระดับโลกและภูมิภาค และมีโครงการให้ความรู้และข้อมูลที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งจะช่วยให้ชาวไร่รู้เท่าทันข้อมูลลวงจากอุตสาหกรรมยาสูบ และให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนชาวไร่ยาสูบให้หันมาปลูกพืชทางเลือกที่มีความยั่งยืนแทน นอกจากนี้เครือข่ายยังควรสร้างความตระหนักแก่ชาวไร่ยาสูบในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการปลูกพืชยาสูบ

ตัวอย่างการให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และรณรงค์เพื่อการปลูกพืชทดแทนกับชาวไร่ยาสูบผ่านโครงการต่างๆ ภายใต้ Digital India Programme ต่าง ๆ ของภาครัฐอินเดีย เช่น “Digital Village”, “Common Service Centres”, “e-Health”, e-education”

หน่วยงานภาคประชาสังคม

หน่วยงานภาคประชาสังคมสามารถเปิดโปงความพยายามของอุตสาหกรรมยาสูบที่จะขัดขวางการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนยาสูบ และกลยุทธ์การฟอกเขียวที่ใช้เพื่อกลบเกลื่อนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปลูกยาสูบ

หน่วยงานให้การสนับสนุนทางการเงินรายย่อย (microfinance institution)

หน่วยงานให้การสนับสนุนทางการเงินรายย่อยสามารถสนับสนุนโครงการให้เงินกู้ยืมแก่ชุมชนชาวไร่ยาสูบที่ต้องการจะปลูกพืชทดแทนยาสูบ เพื่อนำไปซื้อสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกพืชทางเลือก

หน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติ

หน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติควรทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) เป้าหมาย 2.1, 2.2, 2.3 และ 2.4 (การเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร และโภชนาการ) SDG เป้าหมาย 3a (การดำเนินการตาม WHO FCTC) SDG เป้าหมาย 13 (การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) SDG เป้าหมาย 17 (เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) ซึ่งเป้าหมายทั้งหมดนี้จะบรรลุได้โดยการสร้างสภาพแวดล้อมและความต้องการของตลาด เพื่อส่งเสริมให้ชาวไร่หันมาปลูกพืชทดแทนยาสูบ

หน่วยงานภาคเอกชน

หน่วยงานภาคเอกชนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมและความต้องการของตลาดพืชทดแทนยาสูบ โดยการให้การสนับสนุนตลอดห่วงโซ่การผลิต รวมถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และส่งขายเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ชาวไร่ยาสูบหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจทดแทนการทำไร่ยาสูบ